

Regulamin
bezpieczeństwa i higieny pracy
Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5
w Siedlcach

Siedlce 16 grudnia 2016 r.

Spis treści

Rozdział I Podstawa prawna

Rozdział II Przepisy ogólne

Rozdział III Pracownie oraz stanowiska komputerowe

Rozdział IV Wychowanie fizyczne, sala gimnastyczna, siłownia, sport i turystyka

Rozdział V Wypadki osób pozostających pod opieką szkoły

Rozdział VI Przepisy końcowe

Rozdział VII Załączniki:

- 1. Instrukcja przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku**
- 2. Plan ewakuacji na wypadek pożaru**
- 3. Postępowanie w przypadku powstania pożaru w budynku szkolnym**
- 4. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego, wtargnięcia na teren szkoły**

Rozdział I

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. 1982 nr 3 poz. 19 ze zm.)
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 ze zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351 ze zm.)
7. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719)
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 ze zm.)

Rozdział II

Przepisy ogólne

§ 1

Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Siedlcach zwany dalej **dyrektorem** zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Siedlcach zwanym dalej **szkołą**, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub poza obiektami należącymi do szkoły.

§ 2

1. Dyrektor, co najmniej raz w roku dokonuje kontroli obiektów należących do szkoły pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów.
2. Z kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział.

§ 3

1. Jeżeli specyfika programu nauczania nie sprzeciwia się temu, w planie zajęć dydaktyczno-wychowawczych szkoły uwzględnia się:
 - 1) Potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
 - 2) Potrzebę różnicowania zajęć w każdym dniu;
 - 3) Zasadę nie łączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu z wyłączeniem :j. polskiego, historii, języków obcych, przedmiotów zawodowych z tym, że taki blok nie może obejmować większej ilości godzin połączonych niż dwie.
 - 4) Liczebność grup na zajęciach praktycznych powinna być dostosowana do specyfiki wykonywanych czynności w ramach realizacji programów nauczania

§ 4

1. Szkoła posiada plan ewakuacji szkoły stanowiący załącznik do Instrukcji alarmowej, który jest dostępny w: pokoju nauczycielskim, sekretariacie, na korytarzu szkoły i na portierni.
2. Drogi ewakuacyjne oznacza się w sposób wyraźny i trwały.

§ 5

Prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły przeprowadza się pod nieobecność uczniów w tych pomieszczeniach.

§ 6

1. Teren szkoły ogradza się. Na terenie szkoły zapewnia się:
 - 1) Właściwe oświetlenie;
 - 2) Równą nawierzchnię dróg, przejść;
 - 3) Instalację do odprowadzania ścieków i wody deszczowej.
2. Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły zakrywa się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób.

3. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.
4. W razie opadów śniegu przejścia na terenie szkoły oczyszcza się ze śniegu i lodu oraz posypuje piaskiem.

§ 7

1. W pomieszczeniach szkoły zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie.
2. Sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły, dostosowuje się do wymagań ergonomii.
3. Urządzenia higieniczno-sanitarne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej
4. Szkoła nabywa wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

§ 8

1. Pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia wietrzy się w czasie każdej przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.
2. Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru nauczyciela.
3. Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela lub innego pracownika szkoły upoważnionego przez dyrekcję.
4. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

§ 9

1. Miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których jest wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym, są odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem.
2. Schody wyposaża się w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Stopnie schodów nie mogą być śliskie.

§ 10

1. W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę, co najmniej 18°C.
2. Jeżeli nie jest możliwe zapewnienie temperatury, o której mowa w ust. 1, dyrektor może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, powiadamiając o tym organ prowadzący.
3. Dyrektor za zgodą organu prowadzącego może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli:
 - 1) Temperatura zewnętrzna mierzona o godz. 21⁰⁰ w dwóch kolejnych dniach poprzedzających zawieszenie zajęć wynosi -15°C lub jest niższa;
 - 2) Wystąpiły na danym terenie zdarzenia, które mogą zagrozić zdrowiu uczniów.

§ 11

1. Jeżeli pomieszczenie lub inne miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia, lub stan znajdującego się w nim wyposażenia stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa, niedopuszczalne jest rozpoczęcie zajęć.

2. Jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć – niezwłocznie się je przerywa i wyprowadza się z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece szkoły.

§ 12

Pomieszczenia szkoły, w szczególności pokój nauczycielski, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, pracownie informatyczne, pracownie kształcenia praktycznego wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

§ 13

Nauczyciele, a w szczególności prowadzący zajęcia wychowania fizycznego, praktycznej nauki zawodu podlegają przeszkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

§14

Udział uczniów w pracach na rzecz szkoły i środowiska może mieć miejsce po zaopatrzeniu ich w odpowiednie do wykonywanych prac urządzenia, sprzęt i środki ochrony indywidualnej oraz po zapewnieniu właściwego nadzoru i bezpiecznych warunków pracy.

Rozdział III

Pracownie oraz stanowiska komputerowe

§ 15

W pracowniach szkoły, pracowniach informatycznych oraz pracowniach szkolenia praktycznego, wywiesza się w widocznym i łatwo dostępnym miejscu regulamin, określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w pracowni. Uczniów zaznajamia się z instrukcjami.

Rozdział IV

Wychowanie fizyczne, sala gimnastyczna, siłownia, sport i turystyka

§ 16

1. W czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę uczniowie nie mogą pozostawać bez opieki osób do tego upoważnionych.
2. Stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowuje się do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących.
3. Uczestnika zajęć uskarżającego się na dolegliwości zdrowotne zwalnia się w danym dniu z wykonywania planowanych ćwiczeń, (co nie jest tożsame ze zwolnieniem go do domu), informując o tym jego rodziców /prawnych opiekunów.
4. Ćwiczenia są prowadzone z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących.
5. Bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.
6. Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego jest sprawdzany przed każdymi zajęciami.
7. W salach i w siłowni szkolnej oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.
8. Prowadzący zajęcia zapoznaje osoby biorące w nich udział z zasadami bezpiecznego wykonywania ćwiczeń oraz uczestniczenia w grach i zabawach.

§ 17

1. Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.
2. Opiekun wycieczki sprawdza stan liczbowy jej uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
3. Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
4. Jeżeli specyfika wycieczki tego wymaga, jej uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą.

5. Osoby pozostające pod opieką szkoły mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie „kąpielisk” i „pływalni” w rozumieniu przepisów określających warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.

§ 18

1. Nauka pływania może odbywać się tylko w miejscach specjalnie do tego celu wyznaczonych i przystosowanych.
2. Uczącym się pływać i kąpiącym się zapewnia się stały nadzór ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły.
3. Kajaki i łodzie, z których korzystają uczestnicy wycieczek, wyposaża się w sprzęt ratunkowy.
4. Ze sprzętu pływającego korzystają jedynie osoby przeszkolone w zakresie jego obsługi oraz posługiwania się wyposażeniem ratunkowym.

§ 19

Niedopuszczalne jest wydawanie osobom pozostającym pod opieką szkoły sprzętu, którego użycie może stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia, w tym dysku, kuli, młota, oszczepu, - jeżeli szkoła nie ma możliwości zapewnienia warunków bezpiecznego korzystania z tego sprzętu.

Rozdział V

Wypadki osób pozostających pod opieką szkoły

§ 20

Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

§ 21

1. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
 - 1) Dyrektora szkoły;
 - 2) Rodziców /opiekunów prawnych poszkodowanego;
 - 3) Inspektora d/s bhp
 - 4) Organ prowadzący szkołę;
2. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
3. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
4. Zawiadomień, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.

§ 22

1. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
2. Jeżeli czynności związane z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

§ 23

1. Członków zespołu powypadkowego powołuje dyrektor.
2. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
3. W skład zespołu wchodzi: inspektor bhp oraz pracownik szkoły.
4. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć inspektor, w skład zespołu wchodzi dyrektor oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.
6. Przewodniczącym zespołu jest inspektor bhp. Jeżeli w zespole nie uczestniczy inspektor bhp, przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.
7. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

8. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentujące go osoby o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.

§ 24

1. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się:
 - 1) Poszkodowanego pełnoletniego;
 - 2) Rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego.
2. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców/opiekunów prawnych.
3. Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.
4. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole.
5. Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.
6. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor.

§ 25

1. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, o których mowa mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
2. Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.
3. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.
4. Zastrzeżenia mogą dotyczyć, w szczególności:
 - 1) Niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
 - 2) Sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy.
5. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może:
 - 1) Zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;
 - 2) Powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

§ 26

1. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor lub wskazany przez niego pracownik administracyjny.
2. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

VI. Przepisy końcowe

1. Regulamin w sprawie bezpieczeństwa i higieny obowiązuje na czas nieokreślony. Zmiana treści Regulaminu może nastąpić w formie aneksu bądź przez wprowadzenie nowego Regulaminu.
2. Postanowienia Regulaminu w sprawie bezpieczeństwa i higieny wchodzi w życie po upływie 14 dni od podania go do wiadomości pracowni

Inspektor ds. BHP

Dyrektor szkoły

Siedlce 16 grudnia 2016 r.

Instrukcja przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku
W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr5 w Siedlcach

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Dyrektor szkoły powinien:

- 1) Ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, obiektów zależne od możliwości powstania np. pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- 2) Ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad tymi osobami,
- 3) Wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za:
 - a. otwarcie wszystkich drzwi ewakuacyjnych,
 - b. sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - c. informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne itp.,
- 4) Określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja, przedmioty, dzienniki lekcyjne) i miejsce ich składowania.

2. Organizacja ewakuacji

- 1) W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich pomieszczeń, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona,
- 2) Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku).
- 3) Z uwagi na obecność dużej ilości młodzieży, która łatwiej niż dorośli może ulec panice, alarmowanie w wypadku pożaru winno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów, bez zbędnych sygnałów czy okrzyków – pali się itp. Pamiętać należy, że najgroźniejszą przeszkodą w prawidłowej i skutecznej akcji ratowniczo – gaśniczej w warunkach szkoły jest zawsze możliwość wybuchu paniki, która jest następstwem nagle występującego niebezpieczeństwa
- 4) Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach

3. Ewakuacja osób i mienia Rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaleniami zawartymi w pkt 3.

- 1) Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników, dzieci oraz osoby przebywające na terenie ewakuowanego

odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.

- 2) Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy wpełzaniem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.
- 3) Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
- 4) Wychowawcy klas/opiekunowie klas zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Niewskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
- 5) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osoby przebywające, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 6) W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas, w których powstał pożar, lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 7) Podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne/korytarze, a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. na teren boiska szkolnego.
- 8) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
- 9) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących

warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

- 10) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
- 11) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych i najistotniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 12) Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 13) W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
- 14) W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
- 15) W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

4. Działania profilaktyczne

- 1) Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- 2) Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z instrukcją ewakuacji.
- 3) Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z niniejszą instrukcją i planem ewakuacji na wypadek pożaru.
- 4) Sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest od:
 - a. prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,
 - b. szybkiego i prawidłowego zaalarmowania sił i środków do akcji ratowniczej,

- c. właściwego kierowania pracowników i osób znajdujących się w obiekcie na drogi ewakuacyjne, zachowując ustaloną kolejność ewakuacji,
- d. nie dopuszczenia do paniki,
- e. ścisłego realizowania zadań ustalonych w niniejszej instrukcji.

5. Instrukcja postępowania dla osób funkcyjnych - obowiązki osób funkcyjnych

Do obowiązków Dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej należą:

- 1) przyjęcie meldunku o powstałym pożarze,
- 2) udanie się na miejsce pożaru, dokonanie oceny sytuacji oraz przejęcie kierowania akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) w zależności od sytuacji pożarowej wydanie poleceń, a w szczególności szybkiego zaalarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru, mobilizacja pracowników oraz uczniów przebywających w miejscu pożaru, przeprowadzenie ewakuacji osób zagrożonych oraz mienia z zagrożonej strefy,
- 4) dopilnowanie właściwego kierowania osób zagrożonych na wyjścia ewakuacyjne i śledzenie osób ewakuowanych,
- 5) sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w strefie objętej ewakuacją czy nie pozostały w niej żadne osoby,
- 6) zabezpieczenie ewakuowanych pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- 7) nawiązanie współpracy z dowódcą Państwowej Straży Pożarnej,
- 8) ochrona mienia oraz zabezpieczenie terenu w czasie ewakuacji i po zakończeniu działań ratowniczo – gaśniczych przed pożarem wtórnym,
- 9) zorganizowanie opieki i pomocy ewakuowanym lub poszkodowanym,
- 10) udzielenie pomocy przy ustaleniu przyczyn i okoliczności pożaru,
- 11) zabranie najistotniejszych i najcenniejszych przedmiotów z pomieszczeń zagrożonych,
- 12) kierowanie ewakuowanych poza teren objęty działaniami,
- 13) sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych osób.

6. Instrukcja postępowania dla pozostałych osób – pracowników szkoły

Obowiązki pracowników szkoły są następujące:

- 1) Z chwilą uzyskania informacji o ogłoszeniu ewakuacji otworzyć szeroko drzwi, umożliwić przeprowadzenie szybkiej i sprawnej ewakuacji.
- 2) Pomoc w przeprowadzeniu ewakuacji, kierowanie uczniów do najbliższego wyjścia z budynku.
- 3) W sposób jasny i sprecyzowany udzielić niezbędnych informacji dowodzącemu akcją,
- 4) Wyznaczona przez kierującego ewakuacją osoba, ma ponadto obowiązek w chwili zauważenia pożaru, odciąć do obiektu dopływ energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu, (pod warunkiem, że brak oświetlenia nie utrudni ewakuacji, w takim przypadku energię elektryczną należy wyłączyć natychmiast po jej zakończeniu).

- 5) W przypadku zauważenia pożaru, zadymienia lub innego niebezpieczeństwa postępować następująco:
 - a. nie narażając życia na niebezpieczeństwo podejmij gaszenie pożaru dostępnymi środkami,
 - b. powiadomić o zaistniałym niebezpieczeństwie Dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną nie wzbudzając paniki,
 - c. puścić pomieszczenia najkrótszą drogą kierując się do wyjścia,
 - d. zastosować się do poleceń kierującego ewakuacją,
 - e. w przypadku niemożliwości opuszczenia pomieszczenia, w którym się znajduje, zamknąć drzwi i uszczelnić je mokrymi materiałami, oczekując na pomoc straży przy otwartym oknie.
- 6) W przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować wg następujących zasad:
 - a. wyłączyć urządzenia i instalacje elektryczne,
 - b. zabrać niezbędne przedmioty, rzeczy osobiste,
 - c. opuścić pomieszczenie.
- 7) Podczas trwania ewakuacji wszyscy zobowiązani są do zachowania spokoju zdyscyplinowania i nie wzbudzania paniki,
- 8) Przestrzeganie zasad poruszania się po drogach ewakuacyjnych:
 - a. osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku bez podbiegania, wyprzedzania, popychania, krzyku itp.,
 - b. poruszanie po drogach winno odbywać się zgodnie z kierunkiem określonym znakami (kierunek określa strzałka).
- 9) Przystąpić w miarę potrzeby do ewakuacji mienia odpowiednio je zabezpieczając.

Niniejsza instrukcja stanowi załącznik do Instrukcji alarmowej i może być wykorzystana w organizowanych przez nauczyciela Edukacji dla bezpieczeństwa ćwiczeń ewakuacyjnych szkoły (w uzgodnieniu z dyrektorem i pozostałymi nauczycielami i pracownikami szkoły).

**PLAN EWAKUACJI
NA WYPADEK POŻARU
w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Siedlcach**

Środki, które należy zastosować	Zasady wykonania	Odpowiedzialni za wykonanie
Wezwanie Straży Pożarnej	Alarmowanie Straży Pożarnej przeprowadzić zgodnie z pkt.1-3 instrukcji postępowania na wypadek pożaru	Osoba, która pierwsza zauważy pożar
Zaalarmowanie personelu Szkoły	Alarmowanie personelu Szkoły przeprowadzić zgodnie z pkt.4 instrukcji alarmowania	Dyrektor Szkoły lub osoba z upoważnienia dyrektora
Wyłączenie dopływu prądu elektrycznego	Wyłączyć główny wyłącznik prądu elektrycznego znajdującego się przy wejściu głównym do szkoły	Kierownik administracyjny, woźna
Gaszenie pożaru do czasu przybycia Straży Pożarnej	Gaszenie pożaru organizować od chwili jego zauważenia. Do gaszenia używać dostępnego sprzętu pożarniczego(gaśnice, hydranty itp.)	Osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły bądź w zastępstwie przez kierownika administracyjnego
Kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą	Do czasu przybycia Straży Pożarnej Akcją gaśniczą kieruje dyrektor, a w przypadku nieobecności osoby wyznaczone, bądź ten kto samorzutnie obejmuje kierownictwo	Dyrektor lub osoba z upoważnienia dyrektora
Spotkanie ze Strażą Pożarną	Miejsce spotkania – boisko przed szkołą. Straż doprowadza się najkrótszą drogą do miejsca pożaru. Kierującego akcją gaśniczą należy poinformować: - czy pożar zagraża ludziom, - czy przeprowadzono całkowitą ewakuację młodzieży, - o miejscach przechowywania materiałów łatwopalnych i cennego mienia -gdzie znajdują się najbliższe punkty	Osoba wyznaczona przez kierującego akcją gaśniczą

	czerpania wody	
Przygotowanie do ewakuacji	Po usłyszeniu sygnału alarmowego natychmiast przerwać zajęcia lekcyjne i inne prace	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia
Ewakuacja młodzieży	Ewakuacja odbywa się pod kierownictwem Dyrektora Szkoły lub osób upoważnionych. W przypadku bezpośredniego zagrożenia dążyć do jak najszybszego opuszczenia budynku. Porządek wyprowadzenia uczniów ustala się w zależności od miejsca powstania pożaru. Najpierw należy ewakuować uczniów z tych pomieszczeń, które są bezpośrednio zagrożone.	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia
Ewakuacja z I piętra	Młodzież przebywająca w pomieszczeniach I piętra opuszcza budynek szkoły schodami w dół i dwoma wyjściami udaje się na plac szkolny, zgodnie z planem graficznym – wyznaczonej drogi ewakuacyjnej.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach
Ewakuacja z parteru	Młodzież przebywająca w pomieszczeniach parteru opuszcza budynek wyjściem głównym – jak na planie graficznym według oznaczonej drogi ewakuacyjnej. Młodzież przebywająca na zajęciach wychowania fizycznego, na holu szkoły, opuszcza pomieszczenie wyjściem głównym (bocznym) zgodnie z planem graficznym.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach
Ewakuacja mienia	Po przeprowadzeniu ewakuacji uczniów w wypadku sprzyjających warunków należy przeprowadzić ewakuację mienia wg kolejności: - cenne dokumenty, - cenniejsze urządzenia i pomoce naukowe. Mienie należy przenieść w miejsce, wskazane przez prowadzącego ewakuację.	Personel administracyjny odpowiedzialny za poszczególne pomieszczenia Prowadzący akcję: Dyrektor, wicedyrektor, Kierownik administracyjny Pracownicy: Woźna, sprzątaczk.
Miejsce docelowe:	Po wyprowadzeniu młodzieży	Nauczyciele

- parking szkoły	z budynku należy na apelu sprawdzić obecność tj. stan liczebny uczniów w poszczególnych klasach według obowiązującej dokumentacji	odpowiedzialni za ewakuację
------------------	---	-----------------------------

Inspektor ds. BHP

Dyrektor

Siedlce 16 grudnia 2016 r.

Postępowanie w przypadku powstania pożaru w budynku szkolnym

1. Osoba dorosła, która dostrzeże zarzewie ognia, lub zostanie powiadomiona o tym przez uczniów, natychmiast wykonuje następujące czynności:
 - 1) Jeżeli w pomieszczeniu są uczniowie natychmiast nakazuje się im opuścić pomieszczenie lub miejsce pożaru i Po drodze zaalarmować dyrekcję szkoły (pokój Nr 9 i 10) lub innych nauczycieli.
 - 2) Jeżeli nie ma nikogo w pomieszczeniu – alarmuje inne osoby z prośbą o zawiadomienie kierownictwa szkoły o źródle ognia.
 - 3) Stara się ugasić zarzewie ognia dostępnymi środkami (gaśnica, hydrant, koc gaśniczy) lub będące pod ręką środki do tłumienia ognia, w żadnym wypadku nie należy otwierać okien, aby nie podsycać płomienia
2. W tym samym czasie zaalarmowany dyrektor dyżurny lub odpowiedzialny opiekun wieczorny przejmuje kierowanie dalszą akcją ratowniczą wykonując następujące czynności:
 - 1) ocenia zagrożenie dla życia i zdrowia osób będących w szkole i zarządza ewakuację osób z budynku szkoły oraz alarmuje Straż Pożarną Nr tel. 998
 - 2) gdyby pożar wydarzył się w godzinach popołudniowych lub wieczornych, gdy nie ma już uczniów – wszystkie czynności i decyzje opisane wyżej podejmuje każdy, kto zauważył pożar zawiadamia Straż Pożarną i natychmiast zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły lub jego zastępców
3. Sygnałem alarmowym do rozpoczęcia akcji ewakuacyjnej jest pięć krótkich dzwonek elektrycznych, w przypadku awarii elektryczności- sygnałem jest głośny okrzyk osób dorosłych na wszystkich kondygnacjach: **Pożar, Pożar**
4. Przebieg akcji ewakuacyjnej w budynku szkolnym.
 - 1) Parter-prowadzimy ewakuację w następującej kolejności
 - a. Z pomieszczeń nr 25, 26, 27, 28, 29 do wyjścia nr 1 na zaplecze budynku- w miejsce istniejącego parkingu.
 - b. Z pomieszczeń nr 23, 24 do wyjścia nr 3 na zaplecze budynku
 - c. Piętro-prowadzimy ewakuację w następującej kolejności
 - d. Z pomieszczeń nr 8, 7, 6, 9, 10, 11, 12 do klatki schodowej nr2 i dalej do wyjścia nr 2
 - e. Z pomieszczeń nr 1, 2, 3, 4, 5, 13, 14, 15 do klatki schodowej nr 1 i dalej do wyjścia nr 3
5. Przebieg akcji ewakuacyjnej w budynku szkolnym z salą gimnastyczną.
 - 1) Piętro-prowadzimy ewakuację w następującej kolejności:
 - a. Z pomieszczeń nr 44, 43, 39 na piętrze do wyjścia nr 4 na zaplecze budynku(miejsce istniejącego parkingu)
 - b. Z pomieszczeń nr 37 do wyjścia nr 4 na parterze.
 - 2) Parter- prowadzimy ewakuację w następnej kolejności
 - a. Z pomieszczenia nr 56 do wyjścia nr 6 na zaplecze budynku
 - b. Z pomieszczenia nr 68 do wyjścia nr 5

Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego, wtargnięcia napastnika na teren szkoły

1. Wtargnięcie napastników do obiektu

- 1) Sygnał alarmowy w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły – pięć krótkich dzwonek.
- 2) Decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego, w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren placówki, podejmuje każdy z przeszkolonych i przygotowanych do tego pracowników placówki, wówczas gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub taka informację o zagrożeniu otrzymał.
- 3) Jeśli to możliwe, uciekaj z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia. Zostaw wszystkie swoje rzeczy, w miejscu, gdzie się znajdują. Ewakuuj się blisko ściany, nie wychodź na otwartą przestrzeń. Po drogach ewakuacyjnych poruszaj się szybko, unikaj blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.
- 4) Wyłącz zawór gazu.

2. Podczas ewakuacji:

- 1) Zachowaj ciszę, spokój, rozwagę.
- 2) Udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na twoje bezpieczeństwo.
- 3) Ostrzegaj o niebezpieczeństwie.
- 4) W przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadź młodzież do innego, wcześniej ustalonego obiektu.

3. Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

- 1) Zamknij drzwi.
- 2) Zastaw drzwi ciężkim sprzętem, meblem, ławkami.
- 3) Wyłącz wszystkie światła.
- 4) Wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne. Jeśli możesz, powiadom służby, informuj na bieżąco o sytuacji, nie wyłączaj telefonu, ale wycisz go.
- 5) Połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien.
- 6) Zachowaj ciszę. Jeżeli nie miałeś możliwości ewakuować się, ukryć albo zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a Twoje życie lub zdrowie są zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem – **WALCZ**, a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki – **BŁAGAJ O LITOŚĆ**.
- 7) Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
- 8) Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).
- 9) Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
- 10) Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
- 11) Staraj się uspokoić dzieci i młodzież – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
- 12) Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:

- a. nie pozwól dzieciom i młodzieży wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b. nakaz uczniom położyć się na podłodze.
- 13) W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.
- 14) **Nauczycielu – po zakończeniu akcji:**
- a. sprawdź obecność uczniów w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek,
 - b. o braku któregoś dziecka poinformuj Policję,
 - c. nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - d. prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.
4. **Podczas działań służb ratowniczych:**
- 1) Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
 - 2) Zachowuj ciszę.
 - 3) Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi, służby zrobią to same.
 - 4) Stosuj się do wszystkich poleceń służb.
 - 5) Nie trzymaj nic w rękach.
 - 6) Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji.
 - 7) Unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów.
 - 8) Poddaj się kontroli bezpieczeństwa.
 - 9) Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaz je służbom ratowniczym.
5. **Procedura postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły. Nauczycielu! W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:**
- 1) Nakaz uczniom położyć się na podłodze.
 - 2) Staraj się uspokoić młodzież.
 - 3) Dopilnuj, aby uczniowie nie odwracali się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
 - 4) Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
 - 5) O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
 - 6) **UWAGA!** Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.
 - 7) Po opanowaniu sytuacji:
 - a. upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
 - b. zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych
 - c. udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującemu,
 - d. w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania.
6. **Procedura postępowania w przypadku zagrożenia bombowego. Symptomy wystąpienia zagrożenia:**
- 1) Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.
 - 2) Zainteresowania i uwagi wymagają:

- a. rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
 - b. samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
- 3) Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
 - 4) O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Miejską lub policję.

7. Procedura postępowania w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- 1) Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, Urząd Miasta.
- 2) Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.
- 3) Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
- 4) Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
 - a. rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
 - b. treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
 - c. numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
- 5) Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

8. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- 1) Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
- 2) Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- 3) Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- 4) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- 5) Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- 6) Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
- 7) Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.

- 8) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
- 9) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę.
- 10) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

9. Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:

- 1) Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń policji.
- 2) Ciekawość może być niebezpieczna - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
- 3) Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie z planem ewakuacji szkoły.

10. Informacja o podłożeniu bomby

- 1) Jeżeli jest to informacja telefoniczna:
 - a. - słuchaj uważnie,
 - b. - zapamiętaj jak najwięcej,
 - c. - jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
 - d. - zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
 - e. - nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
 - f. - jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
 - g. - Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekażesz ją Policji.
- 2) Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
- 3) Zaalarmuj dyrektora szkoły.
- 4) Dyrektor dzwoni do Wydziału Oświaty i Wychowania i Kuratorium Oświaty.
- 5) Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
- 6) Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- 7) **UWAGA!** Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
- 8) Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
- 9) Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
- 10) W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
- 11) W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym,
- 12) Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu,
- 13) Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

11. Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

- 1) Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.
- 2) **UWAGA!** Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

- 3) Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych:
- 4) Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
- 5) Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
- 6) Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- 7) Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
- 8) Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
- 9) Otwórz okna i drzwi.
- 10) Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
- 11) Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
- 12) Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

12. Po wybuchu bomby:

- 1) Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
- 2) Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
- 3) Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
- 4) Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- 5) W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.
- 6) Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

13. Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanego przesyłki

- 1) Po czym poznać podejrzaną przesyłkę?
 - a. Stempel pocztowy lub nazwisko nadawcy wskazuje, że przesyłka pochodzi z innego miejsca lub innego od nadawcy, niż oczekiwano.
 - b. Brakuje nadawcy.
 - c. Przesyłka jest uszkodzona.
 - d. Na kopercie lub paczce są nakłucia, nacięcia, plamy.
 - e. Z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka substancja.
 - f. Przesyłka wydziela dziwny zapach (szczególnie uważać na zapach migdałów lub marcepana).
 - g. Z przesyłki wydobywają się podejrzane dźwięki.
 - h. Na przesyłce znajdują się odręczne napisy w podejrzanym stylu.
 - i. Jest podejrzenie ciężka do wymiarów („bomby listowe” ważą powyżej 50 g).
 - j. Namacalnie wyczuwane są kable / przewody, proszek, granulki lub substancja galaretowata.
- 2) **Do czasu przyjazdu służb postępuj zgodnie z następującymi zaleceniami:**
 - a. Nie otwieraj, nie przenoś i nie rzucaj przesyłki.
 - b. Zabezpiecz miejsce/ pomieszczenie przed innymi osobami.
 - c. Sporządź listę osób mających kontakt z przesyłką.
 - d. Uruchom wewnętrzne procedury.
 - e. Pozostań do dyspozycji służb, udzielając im niezbędnych informacji.
 - f. Postępuj zgodnie z instrukcjami wezwanych służb.

g. Zachowaj ostrożność! Podejrzana przesyłka może zawierać niebezpieczny materiał wybuchowy, biologiczny, chemiczny lub radiacyjny!

3) Jeśli przesyłka została otwarta, pamiętaj o zasadach ostrożności:

- a. Nie naruszaj jej zawartości (nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj).
- b. Zamknij okna, wyłącz urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne.
- c. O ile to możliwe, przykryj nieznana substancję folią lub innym materiałem, w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się.
- d. Opuść pomieszczenie i zamknij drzwi.
- e. Umyj dokładnie ręce.
- f. Odizoluj osoby, które miały kontakt z otwartą przesyłką.